

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 72.582/1
van 15 februari 2023

avis 72.582/1
du 15 février 2023

over

sur

een voorontwerp van wet ‘tot
wijziging van het Sociaal
Strafwetboek met het oog op
de oprichting van het
eDossier-platform’

un avant-projet de loi
‘modifiant le Code pénal
social en vue de la mise en
place de la plateforme
eDossier’

Op 22 november 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Werk verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek met het oog op de oprichting van het eDossier-platform’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 19 januari 2023. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 februari 2023.

*

Le 22 novembre 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre du Travail à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi ‘modifiant le Code pénal social en vue de la mise en place de la plateforme eDossier’.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre le 19 janvier 2023. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Chantal BAMPS et Wouter PAS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Barbara SPEYBROUCK, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 15 février 2023.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe de digitalisering van de informatie-uitwisseling tussen de actoren van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, die is gestart met de invoering in het Sociaal Strafwetboek van het elektronisch proces-verbaal (epv), met de bijhorende databank epv, verder te ontwikkelen door een elektronisch dossier (eDossier) in te voeren en te voorzien in de elektronische overmaking van de informatie afkomstig van het openbaar ministerie en de directie van de administratieve geldboeten van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg via een eDossier-platform, alsook de elektronische overmaking van de processen-verbaal die opgesteld zijn door de politie, in het kader van het sociaal strafrecht, naar het eDossier-platform en aan de diensten van de administratieve geldboeten.

Het voorontwerp regelt de verschillende aspecten van het eDossier-platform, meer bepaald de oprichting (artikel 21), de gestructureerde gegevens die daarop worden bijgehouden (artikel 22), de documenten die via het platform ter beschikking worden gesteld (artikel 23), de verwerkingsverantwoordelijken (artikel 24), de financiering (artikel 25), het Beheerscomité (artikel 26), de functionarissen voor de gegevensbescherming (artikel 27), de toegang tot de gestructureerde gegevens en de documenten (artikelen 28 en 29) en de bewaringstermijn van de gestructureerde gegevens (artikel 30). Ook een aantal begrippen wordt gedefinieerd (artikel 2) en de overmaking van de gestructureerde gegevens inzake de in artikel 65 bedoelde processen-verbaal van de politie wordt geregeld (artikel 18). Hoofdstuk 5 van titel 5 van boek I van het Sociaal Strafwetboek wordt ingedeeld in verschillende nieuwe afdelingen (artikelen 8, 10, 17, 19, 20 en 31).

Daarenboven worden een aantal aanpassingen gedaan aan de regeling betreffende het epv en de databank epv, m.n. op het vlak van de bewaringstermijn van de opgeslagen gegevens (artikel 11), de verwerkingsverantwoordelijken (artikel 12), de bevoegdheid van het beheerscomité (artikel 14), de functionarissen voor de gegevensbescherming (artikel 15) en de soort van opgeslagen gegevens en de toegang ertoe (artikel 16).

Er wordt een bepaling ingevoegd over het algemeen opzet van het epv, de databank epv, het eDossier-platform en de Ginaa-databank (artikel 9) en er worden gemeenschappelijke bepalingen vastgesteld (artikel 32).

Voorts worden nog diverse bepalingen van het Sociaal Strafwetboek aangepast betreffende de zending (artikelen 4 tot en met 8), en het recht op inzage van persoonsgegevens (artikelen 33 tot en met 36) en wordt een taalkundige aanpassing doorgevoerd (artikel 3).

Tot slot wordt een wijziging aangebracht in de wet van 17 maart 2019 'tot invoering van het elektronisch proces-verbaal bij de inspectiediensten van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie en tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek' (artikel 37).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

2. Door het wetsontwerp ‘tot invoering van het elektronisch proces-verbaal bij de inspectiediensten van het directoraat-generaal Wegvervoer en Verkeersveiligheid van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer en tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek’, dat op 14 juli 2022 is aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers¹, worden wijzigingen aangebracht aan artikelen van het Sociaal Strafwetboek die het voorwerp uitmaken van het onderhavig voorontwerp. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het ontworpen artikel 100/10 (artikel 16 van het voorontwerp). Ook blijkt dat de wijziging die wordt aangebracht in artikel 5, § 2, van de wet van 17 maart 2019 (artikel 37 van het voorontwerp), reeds is gebeurd bij artikel 9 van het voormeld wetsontwerp.

Er zal moeten worden onderzocht in hoeverre de bepalingen van het voorontwerp moeten worden aangepast naar aanleiding van het voormelde wetsontwerp.

Bijzondere opmerkingen

Artikel 4

3. Artikel 4 van het voorontwerp wijzigt artikel 53, § 2, tweede lid, van het Sociaal Strafwetboek dat betrekking heeft op de schriftelijke vaststelling van de door de sociaal inspecteurs genomen maatregelen. Door de ontworpen wijziging wordt niet meer voorzien in een ontvangstbewijs wanneer een kopie van de schriftelijke vaststelling wordt verstuurd bij een aangetekende zending of elk ander middel dat de datum van de zending waarborgt.

De schriftelijke vaststelling heeft betrekking op het recht van ieder persoon, benadeeld door een maatregel behorend tot de bevoegdheid van de sociale inspecteurs, om ingelicht te worden over deze maatregel en over zijn rechten en plichten met inachtneming van de bevolen maatregel², waaronder de sancties bij niet-naleving van de maatregelen en de beroepsmogelijkheid. Gelet hierop lijkt het aanbeveling te verdienen de verplichting inzake het ontvangstbewijs te behouden.³

¹ *Parl.St.* Kamer 2021-22, nr. 2444/7.

² *Parl.St.* Kamer 2008-09, nr. 52-1666/1, 145-146.

³ Uit artikel 9, § 5, van de wet van 5 mei 2014 ‘houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkgeschakeling van elektronische en papieren formulieren’ volgt overigens dat het vereiste inzake het bezorgen van een bericht van ontvangst rechtsgeldig kan worden vervuld langs elektronische weg.

Artikel 5

4. Artikel 5 van het voorontwerp wijzigt artikel 77 van het Sociaal Strafwetboek dat betrekking heeft op de uitnodiging tot indiening van verweermiddelen in het kader van de administratieve vervolging.

Volgens de wijzigingen die worden aangebracht in artikel 77, eerste lid, zal dit verzoek niet meer gericht worden aan de overtreder “bij een ter post aangetekende brief” maar “bij een aangetekende zending of elk ander middel dat de datum van de zending waarborgt”.

Als gevolg van deze wijziging zal ook artikel 77, eerste lid, 2°, van het Sociaal Strafwetboek moeten worden aangepast. De gewijzigde tekst dient te luiden als volgt:

“2° het recht van de overtreder om zijn verweermiddelen schriftelijk of mondeling in te dienen binnen een termijn van dertig dagen te rekenen van de dag van kennisgeving, namelijk de dag dat de aangetekende zending werd aangeboden aan de geadresseerde in persoon, op zijn hoofdverblijfplaats of op de maatschappelijk zetel, of de dag die wordt gewaarborgd door het gebruikte middel voor de zending”.

5. Door in de ontworpen zin in artikel 77, tweede lid, de zinsnede “wanneer deze is verstuurd met elk ander middel dat de datum van de zending waarborgt” te plaatsen na de zinsnede “binnen de vastgestelde termijn”, zou de indruk kunnen ontstaan dat deze termijn niet geldt voor de aangetekende zending.

Om dit te vermijden, kan met de door de gemachtigde voorgestelde aanpassing worden ingestemd:

“2° in het tweede lid wordt de zin ‘Indien de overtreder verzuimd heeft om de aangetekende brief bij de post af te halen binnen de vastgestelde termijn, kan de bevoegde administratie hem bij gewone brief, ter informatie, nog een tweede uitnodiging toesturen om zijn verweermiddelen in te dienen.’ vervangen door de zin ‘Indien de overtreder de aangetekende zending niet heeft afgehaald binnen de vastgestelde termijn of de zending niet in ontvangst heeft genomen binnen de vastgestelde termijn wanneer deze is verstuurd met elk ander middel dat de datum van de zending waarborgt, kan de bevoegde administratie hem, bij gewone zending, ter informatie, nog een tweede uitnodiging toesturen om zijn verweermiddelen in te dienen’.”

Artikel 6

6. Artikel 6, 2°, van het voorontwerp wijzigt artikel 85, derde lid, van het Sociaal Strafwetboek dat de kennisgeving van de beslissing tot oplegging van een administratieve geldboete regelt. Deze wijziging is op dezelfde wijze geformuleerd als de wijziging van artikel 77, tweede lid. Er dient dan ook te worden verwezen naar de opmerking *sub* 5, en de daarin voorgestelde aanpassing.

Artikel 9

7. Artikel 9 van het voorontwerp wijzigt artikel 100/1 van het Sociaal Strafwetboek dat het toepassingsgebied regelt van hoofdstuk 5 (het regelen van bepaalde aspecten van informatie-uitwisseling tussen de actoren van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, met name het epv, de databank epv, het eDossier-platform en de Ginaa-databank).

In het ontworpen artikel 100/1, tweede lid, wordt bepaald dat de elektronische uitwisseling kan gebeuren zowel “via de mededeling door doorgifte van gegevens” als “door de ter beschikkingstelling van gegevens en documenten”.

De gemachtigde geeft de volgende toelichting:

“Met ‘doorgifte van de gegevens’ wordt bedoeld dat de gegevens via elektronische weg (batch, webservice, ...) worden overgemaakt zodat deze door de bestemming desgewenst kunnen overgenomen worden in de eigen databank. Met ‘ter beschikkingstelling van de gegevens’ wordt bedoeld dat de gegevens enkel kunnen geconsulteerd worden in de oorspronkelijke databank (de authentieke bron).”

Het verdient aanbeveling deze verduidelijking op te nemen in de memorie van toelichting.

Artikel 11

8.1. Artikel 11 van het voorontwerp wijzigt artikel 100/5 van het Sociaal Strafwetboek dat betrekking heeft op de archivering van het epv. Het voegt aldus een lid toe waarin een maximale bewaringstermijn van vijf jaar na de definitieve beëindiging van de rechterlijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit het epv wordt vastgesteld voor de persoonsgegevens die zijn opgeslagen in de databank epv. Er wordt evenwel ook bepaald dat deze persoonsgegevens nadien bewaard kunnen blijven na anonimisering, of minstens pseudonimisering indien anonimisering niet voldoet, voor de beoogde finaliteit van statistische doelstellingen en wetenschappelijk of historisch onderzoek.

Deze laatste bepaling wordt ook opgenomen in het ontworpen artikel 100/12/9 (artikel 30 van het voorontwerp) dat betrekking heeft op de bewaringstermijn van de gestructureerde gegevens die worden bijgehouden in het eDossier-platform en in de artikelen 100/14 (artikel 33, 4°, van het voorontwerp), 100/15 (artikel 34, 4°, van het voorontwerp), 100/16 (artikel 35, 4°, van het voorontwerp) en 100/17 (artikel 36, 4°, van het voorontwerp).

8.2. Indien het geanonimiseerde gegevens betreft, zijnde gegevens die met geen enkel redelijk middel meer aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon kunnen worden gekoppeld, vallen deze gegevens buiten het toepassingsgebied van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en hoeft niet in een bewaringstermijn te worden voorzien.⁴

⁴ Overweging 26 van de AVG.

Dit geldt niet voor gepseudonimiseerde gegevens, zijnde gegevens die niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt.⁵ De verwerking hiervan is een verwerking van persoonsgegevens in de zin van de AVG, zodat voor deze gegevens in beginsel een maximale bewaringstermijn moet worden vastgesteld, of minstens de criteria voor het vaststellen van een dergelijke termijn.

Gepseudonimiseerde gegevens blijven onder de toepassing van de AVG vallen doch mogen langer worden bewaard dan noodzakelijk is voor het oorspronkelijk verwerkingsdoeleinde. In artikel 89, lid 1, van de AVG, worden onder meer het wetenschappelijk onderzoek en de archivering vermeld als gevallen waarin voor een pseudonimisering van persoonsgegevens kan worden geopteerd. In voorkomend geval moeten dan wel de passende technische en organisatorische maatregelen worden genomen om de privacy van de betrokken personen te waarborgen. Indien bovendien de betrokken gegevens niet langer nog relevantie vertonen voor het wetenschappelijk onderzoek of nuttig worden geacht met het oog op archivering, zullen deze – mede in het licht van het in artikel 89, lid 1, van de AVG, vermelde beginsel van gegevensminimalisatie – moeten kunnen worden geanonimiseerd of vernietigd.

In die zin rijst de vraag of de formulering van het ontworpen artikel 100/5, laatste lid, laatste zin, van het Sociaal Strafwetboek voldoende duidelijk maakt dat de gegevens slechts gepseudonimiseerd bewaard blijven “zolang doeleinden van wetenschappelijk en historisch onderzoek en statistiek daartoe nopen”.

Het verdient aanbeveling de tekst in die zin te verduidelijken.

Eenzelfde opmerking geldt bij de artikelen 30, 33, 4°, 34, 4°, 35, 4°, en 36, 4°, van het voorontwerp.

8.3. Ter waarborging van het recht op eerbiediging van het privéleven van de betrokkenen zoals dat is verankerd in artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, dient ervoor te worden gezorgd dat de anonimisering van de persoonsgegevens behoorlijk gebeurt. In de memorie van toelichting zou kunnen worden verduidelijkt welke procedure daarbij moet worden gevolgd.

Artikel 12

9.1. Het ontworpen artikel 100/6, tweede tot en met vierde lid, bepaalt:

“Iedere sociale inspectiedienst is verwerkingsverantwoordelijke wat betreft de epv's die hij opstelt en aanmaakt in de databank epv.

Iedere entiteit die toegang heeft tot de databank epv is verantwoordelijk voor de verwerkingen die zij uitvoert via en in deze databank.

Alle entiteiten die toegang hebben tot de databank epv en het Beheerscomité van de databank epv zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de verwerking van de gegevens die opgenomen zijn in de databank epv.”

⁵ Artikel 4.5 van de AVG.

Bepalingen die gelijkaardig zijn aan het voormelde tweede en derde lid worden opgenomen in het ontworpen artikel 100/12/3, § 1, vierde en vijfde lid (artikel 24 van het voorontwerp), dat de verwerkingsverantwoordelijken aanduidt voor de verwerking van de gegevens in het kader van het eDossier-platform.

9.2. Om een toelichting gevraagd, verklaart de gemachtigde over het ontworpen artikel 100/6, tweede lid, respectievelijk het ontworpen artikel 100/12/3, § 1, vierde lid, het volgende:

“Art. 12: alle diensten of instellingen die toegang hebben tot de databank overeenkomstig artikel 100/10 of een andere wettelijke bepaling (indien het gaat om entiteiten buiten de sociale sector)

Art. 24: alle diensten of instellingen die toegang hebben tot de databank overeenkomstig artikel 100/12/7 en 100/12/8

‘Verwerkingen in de databank’ houden in dat er gegevens ingevoerd worden in de databank. ‘Verwerkingen via de databank’ houden het gebruik van de gegevens (afkomstig van andere partners) die uit de databank overgenomen worden met het oog op de uitvoering van de wettelijke opdrachten.”

De gemachtigde licht ook toe dat met “verwerking van de gegevens opgenomen in de databank” bedoeld wordt “alle verwerkingen binnen de uitoefening van de wettelijke opdrachten waarbij gegevens worden ingevoerd in de databank of gebruik wordt gemaakt van de gegevens opgenomen in de databank”.

9.3. De vraag rijst of de verwijzing naar “iedere entiteit” of “alle entiteiten” die toegang hebben “tot de databank epv” of “tot het eDossier-platform” voldoende duidelijkheid schept over de vraag welke entiteiten als verwerkingsverantwoordelijken moeten worden beschouwd.

Hierover ondervraagd, antwoordt de gemachtigde:

“Vermits alle entiteiten die toegang hebben tot de databank (...) en het Beheerscomité gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de verwerking van de gegevens die opgenomen zijn in de databank epv, kan de betrokkene zich richten tot eender welke van de bedoelde entiteiten wat betreft de gegevens opgenomen in de databank. Indien dit wenselijk is, kan de huidige lijst van de betrokken entiteiten opgenomen worden in de MvT. Vermits het de bedoeling is om het gebruik van het epv uit te breiden tot andere inspectiediensten zal deze lijst nog evolueren. In de praktijk zal de betrokkene ofwel het voorwerp zijn van een pv opgesteld door een inspectiedienst, ofwel van een strafrechtelijke vervolging door het openbaar ministerie ofwel van een administratieve vervolging door de bevoegde administratie. Al naargelang het geval zal de hierbij betrokken entiteit de nodige actie ondernemen.”

9.4. Met het oog op de noodzakelijke transparantie⁶, verdient het aanbeveling dat in de ontworpen bepalingen wordt verwezen naar de betrokken artikelen van het Sociaal Strafwetboek of de andere wettelijke bepalingen waarmee aan de entiteiten toegang wordt verleend tot de databank epv.

Voorts is het raadzaam in de memorie van toelichting de huidige lijst op te nemen van de betrokken entiteiten, zoals door de gemachtigde voorgesteld.

Artikel 15

10. Artikel 15 van het voorontwerp vervangt artikel 100/9 van het Sociaal Strafwetboek. De ontworpen bepaling legt een verplichting op aan “de functionarissen voor de gegevensbescherming van de in artikel 100/10, §§ 1, 3 en 5 bedoelde entiteiten”.

In dit verband ondervraagd verduidelijkt de gemachtigde:

“De opstellers viseren hier de DPO's van alle entiteiten die toegang hebben tot de databank epv (hetzij op grond van artikel 100/10, hetzij op grond van een andere wettelijke bepaling).”

In artikel 100/10 van het Sociaal Strafwetboek wordt in het eerste lid van de paragrafen 7 en 8 bepaald dat de “paragrafen 1 tot en met 6” niet van toepassing zijn op de processen-verbaal bedoeld in artikel 3 van de wet van 17 maart 2019 respectievelijk bedoeld in artikel 4.2.1.26/2 van het Belgisch Scheepsvaartwetboek. Volgens het tweede lid van de vermelde paragrafen wordt de toegang tot de databank epv, wat deze processen-verbaal betreft, uitsluitend geregeld door artikel 4 van de wet van 7 maart 2019 respectievelijk artikel 4.2.1.26/3 van het Belgisch Scheepsvaartwetboek.

Hetzelfde geldt voor de wijziging van het artikel 100/10 bij artikel 8 van het wetsontwerp ‘tot invoering van het elektronisch proces-verbaal bij de inspectiediensten van het directoraat-generaal Wegvervoer en Verkeersveiligheid van de FOD Mobiliteit en Vervoer en tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek’ dat door de Kamer van volksvertegenwoordigers is aangenomen.⁷

Door de verwijzing in het ontworpen artikel 100/9 naar de “in artikel 100/10, §§ 1, 3 en 5 bedoelde entiteiten” is niet duidelijk of het ontworpen artikel 100/9 al dan niet van toepassing is op de hierboven vermelde entiteiten. De gemachtigde bevestigt evenwel dat het “de bedoeling van de opstellers [is] om artikel 100/9 ook van toepassing te maken op deze entiteiten”.

⁶ Zie overweging 39 van de AVG: “Overeenkomstig het transparantiebeginsel moeten informatie en communicatie in verband met de verwerking van die persoonsgegevens eenvoudig toegankelijk en begrijpelijk zijn, en moet duidelijke en eenvoudige taal worden gebruikt. Dat beginsel betreft met name het informeren van de betrokkenen over de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke (...)”

⁷ Parl.St. Kamer 2021-22, nr. 2444/7.

Het verdient aanbeveling de tekst van het ontworpen artikel 100/9 van het Sociaal Strafwetboek op dit punt te verduidelijken.

Artikel 16

11. In het ontworpen artikel 100/10, § 5, laatste lid, van het Sociaal Strafwetboek wordt bepaald dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité “de voorwaarden en de nadere regels (kan) bepalen voor de uitbreiding van de toegang tot de gegevens van de databank epv”.

Uit het arrest 110/2022 van het Grondwettelijk Hof volgt dat de kamer “sociale zekerheid en gezondheid” van het Informatieveiligheidscomité niet gemachtigd mag worden tot het nemen van beslissingen inzake de verwerking van persoonsgegevens die voor derden bindend zijn, aangezien dergelijke beslissingen niet aan parlementaire controle kunnen worden onderworpen.⁸

De gemachtigde licht de ontworpen bepaling als volgt toe:

“Onder ‘de voorwaarden en de nadere regels’ die kunnen bepaald worden door de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het IVC worden bijvoorbeeld de veiligheidsmaatregelen (manier van authenticatie ed.) begrepen.”

De machtiging aan de kamer sociale zekerheid en gezondheid mag dus niet worden begrepen als een machtiging om regels uit te werken die voor derden bindend zijn, maar slechts als een opdracht tot het regelen van de praktische aspecten van de toegang.

Artikel 21

12. Artikel 21 van het voorontwerp vervangt artikel 100/12 van het Sociaal Strafwetboek door een nieuwe bepaling die de oprichting regelt van een eDossier-platform⁹.

Het ontworpen artikel 100/12, § 2, derde lid, vierde streepje, bepaalt dat het platform het mogelijk maakt statistieken op te maken “voor intern en extern gebruik”. De gemachtigde geeft als voorbeeld van intern gebruik een gebruik “binnen de betrokken instellingen” en van extern gebruik een gebruik “bestemd voor derden: rapportering aan de regering, het parlement, de E.U., ...”. Over het opmaken van statistieken als doel van het platform, verklaart de gemachtigde:

“[Z]onder dit platform (in de huidige stand dus) is het niet mogelijk om vanuit één toepassing statistieken te creëren die de ganse keten van de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid omvatten. Nochtans is dit iets wat vaak gevraagd wordt in het kader van

⁸ GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.39.

⁹ Onder het “eDossier-platform” wordt overeenkomstig het ontworpen artikel 6, 23°, van het Sociaal Strafwetboek begrepen: “het informatieplatform dat de actoren van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude toelaat om onderling een volledige elektronische gegevensuitwisseling te realiseren vanaf de opening van een dossier, door de opstelling van een epv, tot en met de afsluiting van het dossier”.

parlementaire vragen of van rapporteringsverplichtingen aan de E.U. Op dit ogenblik ligt de informatie versnipperd over een veelheid van betrokken instellingen en blijkt het vaak onmogelijk om de gevraagde informatie (tijdig) te bezorgen. In dat opzicht is de mogelijkheid om allesomvattende statistieken op te stellen een uitdrukkelijke doel voor de oprichting van het eDossier-platform.”

Het lijkt nuttig deze verduidelijking op te nemen in de memorie van toelichting.

13. Luidens de memorie van toelichting blijft het toepassingsgebied van het eDossier-platform in een eerste fase beperkt tot de elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling tussen de sociale inspectiediensten, de Directie van de administratieve geldboeten en het Openbaar Ministerie.

Uit het ontworpen artikel 100/12, § 2, van het Sociaal Strafwetboek blijkt dat het toepassingsgebied van het eDossier-platform in de onderlinge elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling voorziet tussen “alle actoren van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude”. Overeenkomstig artikel 16, 14°, van het Sociaal Strafwetboek zijn deze actoren “de sociale inspectiediensten van de Federale Staat, de politie, de Sociale inlichtingen- en Opsporingsdienst, de bevoegde administratie, het openbaar ministerie bij de hoven en rechtbanken, de onderzoeksrechters, het College van de procureurs-generaal en de openbare instellingen van sociale zekerheid”.

In het ontworpen artikel 100/12, § 3, wordt bepaald dat de Koning, in afwijking van paragraaf 2, het toepassingsgebied van het eDossier-platform, voor de duur die Hij bepaalt, kan beperken tot de elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling “tussen de sociale inspectiediensten, de Directie van de administratieve geldboeten en het openbaar ministerie”.

Hierover ondervraagd, verklaart de gemachtigde:

“Het idee was om in het wetsontwerp reeds het uiteindelijke doel van het eDossier-platform op te nemen (artikel 100/12, §§ 1 en 2), maar om de realisatie ervan te faseren. Het toepassingsgebied van de daarop volgende bepalingen van het ontwerp zijn dan ook beperkt tot de elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling tussen de sociale inspectiediensten, de Directie van de administratieve geldboeten en het Openbaar ministerie. Aangezien er sowieso een wetswijziging zal nodig zijn voor een volgende fase, is het wellicht aangewezen om het toepassingsgebied van alle bepalingen in het ontwerp m.b.t. het eDossier-platform te beperken tot de elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling tussen de sociale inspectiediensten, de Directie van de administratieve geldboeten en het Openbaar ministerie. Op die manier is er geen tussenkomst van de Koning nodig.”

Met deze aanpassing kan worden ingestemd. Hierbij zal er wel rekening mee moeten worden gehouden dat ook andere bepalingen van het voorontwerp zouden moeten worden aangepast. Zo volgt bijvoorbeeld uit het ontworpen artikel 100/12/7, § 2, eerste lid, en artikel 100/12/8, § 2, eerste lid, 2°, van het Sociaal Strafwetboek dat de Directie van het epv en van het eDossier, mits machtiging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité, toegang heeft tot bepaalde gestructureerde gegevens die ter beschikking worden gesteld via het eDossier-platform (artikel 28 van het voorontwerp). Hetzelfde

geldt voor de ambtenaren van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (ontworpen artikel 100/12/7, § 3, eerste lid).

Artikel 22

14. In het ontworpen artikel 100/12/1, 2°, k), en 4°, a), b), c) en d), van het Sociaal Strafwetboek wordt verwezen naar de “dienst bevoegd voor het opleggen van administratieve geldboeten”, terwijl in de andere ontworpen bepalingen sprake is van de “bevoegde administratie”, zoals gedefinieerd in artikel 16, 13°, van het Sociaal Strafwetboek.

De tekst van het voorontwerp moet op dit punt uniform worden gemaakt.

Artikel 24

15. Artikel 24 van het voorontwerp voegt in het Sociaal Strafwetboek een nieuw artikel 100/12/3 in dat de verwerkingverantwoordelijken aanduidt voor de persoonsgegevens die worden bijgehouden in het eDossier-platform.

De gemachtigde bevestigt dat in het ontworpen artikel 100/12/3, § 1, eerste lid, ook moet worden verwezen naar de “bijlagen” bij het epv.

In het ontworpen artikel 110/12/3, § 2, eerste lid, wordt gesteld dat de elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling gegevens betreffen aangaande de “in artikel 100/6, vierde lid, bedoelde personen”. Zoals de gemachtigde bevestigt, heeft dit echter betrekking op de “in artikel 100/6, vierde lid, 1°, 2° en 3°” bedoelde personen. Bovendien wordt door de bij artikel 12 van het voorontwerp beoogde wijziging van artikel 100/6 het vierde lid het zesde lid van artikel 100/6. De woorden “aangaande de in artikel 100/6, vierde lid, bedoelde personen” moeten dus worden vervangen door de woorden “aangaande de in artikel 100/6, zesde lid, 1° tot 3°, bedoelde personen”.

De gemachtigde beaamt eveneens dat de verwijzing naar de “in het derde lid bedoelde gegevens” in het ontworpen artikel 100/12/3, § 2, tweede lid, niet correct is en dat “alle gegevens (worden) bedoeld die opgenomen zijn in het eDossier-platform”. Ook dit moet worden aangepast.

16. Er wordt verwezen naar de opmerking bij artikel 12 *sub* 9.

Artikel 27

17. In het ontworpen artikel 100/12/6, § 1, van het Sociaal Strafwetboek wordt verwezen naar de in “artikel 100/10/7, §§ 2 en 3, bedoelde entiteiten”. Wellicht wordt het ontworpen “artikel 100/12/7, §§ 2 en 3” bedoeld. De tekst moet worden verbeterd.

Artikel 30

18. Artikel 30 van het voorontwerp voegt een artikel 100/12/9 in dat betrekking heeft op de bewaartermijn van gestructureerde gegevens die worden bijgehouden in het eDossier-platform.

Evenwel wordt in de ontworpen bepaling verwezen naar de “persoonsgegevens opgeslagen in de databank epv”. De gemachtigde bevestigt dat inderdaad “de persoonsgegevens die opgeslagen zijn ‘in het eDossier’” worden bedoeld. Dit moet worden aangepast.

Voorts stelt de gemachtigde dat het “meer opportuun is om te verwijzen naar de procedures en beroepen die voortvloeien ‘uit het epv’” en niet uit het “eDossier”. Dit kan eveneens worden aangepast.

Artikel 32

19. Zoals de gemachtigde bevestigt, moet in het ontworpen artikel 100/13, § 2, eerste lid, naar “artikel 100/12/3, § 2” worden verwezen i.p.v. naar “artikel 100/12/3, vierde lid”.

Artikel 38

20. Artikel 38 van het voorontwerp bepaalt dat de ontworpen wet in werking treedt op de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt. Tenzij er een specifieke reden bestaat om af te wijken van de gangbare termijn van inwerkingtreding, m.n. de tiende dag na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*, dient te worden afgezien van de onmiddellijke inwerkingtreding, teneinde eenieder een redelijke termijn te geven om kennis te nemen van de nieuwe bepalingen.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

1. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de poursuivre le développement de la digitalisation de l'échange d'informations entre les acteurs de la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale, qui a débuté par l'introduction, dans le Code pénal social, du procès-verbal électronique (e-PV), avec la banque de données e-PV y relative, en instaurant un dossier électronique (eDossier) et en prévoyant la transmission électronique des informations provenant du ministère public et de la direction des amendes administratives du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale via une plateforme eDossier, ainsi que le transfert électronique des procès-verbaux dressés par la police dans le cadre du droit pénal social, à la plateforme eDossier et aux services des amendes administratives.

L'avant-projet règle les différents aspects de la plateforme eDossier, notamment la création (article 21), les données structurées qui y sont conservées (article 22), les documents mis à disposition par la plateforme (article 23), les responsables du traitement (article 24), le financement (article 25), le comité de gestion (article 26), les délégués à la protection des données (article 27), l'accès aux données structurées et aux documents (articles 28 et 29) et le délai de conservation des données structurées (article 30). Il définit également un certain nombre de notions (article 2) et règle le transfert des données structurées concernant les procès-verbaux de la police visés à l'article 65 (article 18). Le chapitre 5 du titre 5 du livre 1 du Code pénal social est subdivisé en plusieurs nouvelles sections (articles 8, 10, 17, 19, 20 et 31).

En outre, un certain nombre d'adaptations sont apportées au règlement relatif à l'e-PV et à la banque de données e-PV, notamment en ce qui concerne le délai de conservation des données stockées (article 11), les responsables du traitement (article 12), la compétence du comité de gestion (article 14), les délégués à la protection des données (article 15) et le type de données stockées ainsi que l'accès à celles-ci (article 16).

Une disposition relative à l'économie générale de l'e-PV, à la banque de données e-PV, à la plateforme eDossier et à la banque de données Ginaa est insérée (article 9) et des dispositions communes sont fixées (article 32).

Par ailleurs, différentes dispositions du Code pénal social sont encore adaptées en ce qui concerne l'envoi (articles 4 à 8) et le droit d'accès aux données à caractère personnel (articles 33 à 36), et une adaptation d'ordre linguistique est opérée (article 3).

Enfin, la loi du 17 mars 2019 'portant l'introduction du procès-verbal électronique pour les services d'inspection du Service public fédéral Économie, P.M.E., Classes moyennes et Énergie et modifiant le Code pénal social' est modifiée (article 37).

EXAMEN DU TEXTE

Observation générale

2. Le projet de loi ‘portant l’introduction du procès-verbal électronique pour les services d’inspection de la direction générale Transport routier et Sécurité routière du Service public fédéral Mobilité et Transports et modifiant le Code pénal social’, qui a été adopté le 14 juillet 2022 par la Chambre des représentants ¹, modifie des articles du Code pénal social qui font l’objet du présent avant-projet. Tel est par exemple le cas de l’article 100/10, en projet (article 16 de l’avant-projet). Il s’avère également que la modification apportée à l’article 5, § 2, de la loi du 17 mars 2019 (article 37 de l’avant-projet) a déjà été effectuée par l’article 9 du projet de loi précité.

Il faudra examiner dans quelle mesure les dispositions de l’avant-projet devront être adaptées consécutivement au projet de loi précité.

Observations particulières

Article 4

3. L’article 4 de l’avant-projet modifie l’article 53, § 2, alinéa 2, du Code pénal social, qui concerne le constat écrit des mesures prises par les inspecteurs sociaux. La modification en projet ne prévoit plus d’accusé de réception lorsqu’une copie du constat écrit est envoyée par envoi recommandé ou par tout autre moyen conférant une date certaine à l’envoi.

Le constat écrit concerne le droit dont dispose toute personne lésée par une mesure relevant du pouvoir des inspecteurs sociaux d’être informée de cette mesure ainsi que de ses droits et obligations eu égard à la mesure qui a été ordonnée ², dont les sanctions en cas de non-respect des mesures et la possibilité de recours. En conséquence, il semble recommandé de maintenir l’obligation relative à l’accusé de réception ³.

¹ *Doc. parl.*, Chambre, 2021-22, n° 55-2444/7.

² *Doc. parl.*, Chambre, 2008-09, n° 52-1666/1, pp. 145-146.

³ Au demeurant, il résulte de l’article 9, § 5, de la loi du 5 mai 2014 ‘garantissant le principe de la collecte unique des données dans le fonctionnement des services et instances qui relèvent de ou exécutent certaines missions pour l’autorité et portant simplification et harmonisation des formulaires électroniques et papier’ que l’obligation d’envoyer un accusé de réception peut être valablement remplie par la voie électronique.

Article 5

4. L'article 5 de l'avant-projet modifie l'article 77 du Code pénal social, qui concerne l'invitation à présenter des moyens de défense dans le cadre de la poursuite administrative.

Selon les modifications apportées à l'article 77, alinéa 1er, cette invitation ne sera plus adressée au contrevenant « par une lettre recommandée à la poste » mais « par un envoi recommandé ou par tout autre moyen conférant une date certaine à l'envoi ».

Cette modification implique que l'article 77, alinéa 1er, 2°, du Code pénal social devra également être adapté. Le texte modifié doit s'énoncer comme suit :

« 2° le droit pour le contrevenant d'exposer ses moyens de défense par écrit ou oralement dans un délai de trente jours à compter du jour de la notification, à savoir le jour où l'envoi recommandé a été présenté au destinataire en personne, à sa résidence principale ou au siège social, ou le jour garanti par le moyen utilisé pour l'envoi ».

5. Le fait d'insérer dans la phrase en projet à l'article 77, alinéa 2, le membre de phrase « quand celui-ci est envoyé par tout autre moyen conférant une date certaine à l'envoi » après les mots « dans le délai requis » pourrait donner à penser que ce délai ne s'applique pas à l'envoi recommandé.

Afin d'éviter cette ambiguïté, on peut se rallier à l'adaptation proposée par le délégué :

« 2° in het tweede lid wordt de zin 'Indien de overtreder verzuimd heeft om de aangetekende brief bij de post af te halen binnen de vastgestelde termijn, kan de bevoegde administratie hem bij gewone brief, ter informatie, nog een tweede uitnodiging toesturen om zijn verweermiddelen in te dienen.' vervangen door de zin 'Indien de overtreder de aangetekende zending niet heeft afgehaald binnen de vastgestelde termijn of de zending niet in ontvangst heeft genomen binnen de vastgestelde termijn wanneer deze is verstuurd met elk ander middel dat de datum van de zending waarborgt, kan de bevoegde administratie hem, bij gewone zending, ter informatie, nog een tweede uitnodiging toesturen om zijn verweermiddelen in te dienen' ».

Article 6

6. L'article 6, 2°, de l'avant-projet modifie l'article 85, alinéa 3, du Code pénal social, qui règle la notification de la décision infligeant une amende administrative. Cette modification est formulée de la même manière que celle de l'article 77, alinéa 2. Il convient dès lors de renvoyer à l'observation formulée au point 5 et à l'adaptation qui y est proposée.

Article 9

7. L'article 9 de l'avant-projet modifie l'article 100/1 du Code pénal social, qui règle le champ d'application du chapitre 5 (réglementation de certains aspects de l'échange électronique d'information entre les acteurs de la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale, notamment l'e-PV, la banque de données e-PV, la plateforme eDossier et la banque de données Ginaa).

L'article 100/1, alinéa 2, en projet dispose que l'échange électronique peut aussi bien avoir lieu « par le biais de la communication par transmission de données que par le biais de la mise à disposition de données et de documents ».

Le délégué a donné les précisions suivantes :

« Met 'doorgifte van de gegevens' wordt bedoeld dat de gegevens via elektronische weg (batch, webservice, ...) worden overgemaakt zodat deze door de bestemming desgewenst kunnen overgenomen worden in de eigen databank. Met 'ter beschikkingstelling van de gegevens' wordt bedoeld dat de gegevens enkel kunnen geconsulteerd worden in de oorspronkelijke databank (de authentieke bron) ».

Il est recommandé d'insérer ces précisions dans l'exposé des motifs.

Article 11

8.1. L'article 11 de l'avant-projet modifie l'article 100/5 du Code pénal social, qui porte sur l'archivage de l'e-PV. Il ajoute ainsi un alinéa fixant un délai de conservation maximal de cinq ans après la cessation définitive des procédures et recours juridictionnels, administratifs et extrajudiciaires découlant de l'e-PV pour les données à caractère personnel stockées dans la banque de données e-PV. Toutefois, il est également précisé que ces données à caractère personnel peuvent rester conservées par la suite après anonymisation, ou, à tout le moins, pseudonymisation, si l'anonymisation ne répond pas à la finalité visée d'objectifs statistiques et de recherche scientifique ou historique.

Cette dernière disposition est également reproduite à l'article 100/12/9 en projet (article 30 de l'avant-projet) qui concerne le délai de conservation des données structurées gérées dans la plateforme eDossier et aux articles 100/14 (article 33, 4°, de l'avant-projet), 100/15 (article 34, 4°, de l'avant-projet), 100/16 (article 35, 4°, de l'avant-projet) et 100/17 (article 36, 4°, de l'avant-projet).

8.2. S'il s'agit de données anonymisées, à savoir des données qui ne peuvent plus être attribuées à une personne physique identifiée ou identifiable par tout moyen raisonnable, celles-ci ne relèvent pas du champ d'application du règlement général sur la protection des données (RGPD) et il n'y a pas lieu de prévoir un délai de conservation ⁴.

⁴ Considérant 26 du RGPD.

Cela ne s'applique pas aux données pseudonymisées, à savoir des données qui ne peuvent plus être attribuées à une personne concernée précise sans avoir recours à des informations supplémentaires⁵. Leur traitement est un traitement de données à caractère personnel au sens du RGPD, de sorte qu'un délai de conservation maximal doit en principe être fixé pour ces données, ou à tout le moins les critères de fixation d'un tel délai.

Si les données pseudonymisées demeurent soumises à l'application du RGPD, elles peuvent toutefois être conservées plus longtemps que nécessaire pour la finalité de traitement initiale. L'article 89, paragraphe 1, du RGPD mentionne notamment la recherche scientifique et l'archivage comme cas dans lesquels il peut être opté pour une pseudonymisation de données à caractère personnel. Le cas échéant, les mesures techniques et organisationnelles appropriées doivent alors être prises pour garantir le respect de la vie privée des personnes concernées. En outre, si les données concernées ne présentent plus de pertinence pour la recherche scientifique ou ne sont plus jugées utiles à des fins d'archivage, elles devront – notamment au regard du principe de minimisation des données mentionné à l'article 89, paragraphe 1, du RGPD – pouvoir être anonymisées ou détruites.

Vu sous cet angle, la question se pose de savoir si la formulation de l'article 100/5, dernier alinéa, dernière phrase, en projet, du Code pénal social indique avec suffisamment de clarté que les données ne restent conservées sous forme pseudonymisée que « dans la mesure où des fins de recherche scientifique et historique et des fins statistiques le requièrent ».

Il est recommandé de préciser le texte en ce sens.

Une même observation vaut pour les articles 30, 33, 4°, 34, 4°, 35, 4°, et 36, 4°, de l'avant-projet.

8.3. Afin d'assurer le droit au respect de la vie privée des personnes concernées tel qu'il est consacré par l'article 22 de la Constitution et l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme, il y a lieu de s'assurer que l'anonymisation des données à caractère personnel se fasse correctement. L'exposé des motifs pourrait préciser quelle procédure doit être suivie à cet égard.

Article 12

9.1. L'article 100/6, alinéas 2 à 4, en projet, dispose :

« Chaque service d'inspection sociale est responsable du traitement en ce qui concerne les e-PV qu'il établit et crée dans la banque de données e-PV.

Chaque entité ayant accès à la banque de données e-PV est responsable des traitements qu'elle effectue dans le cadre de ses missions via et dans cette banque de données.

Toutes les entités ayant accès à la banque de données e-PV et le Comité de gestion de la banque de données e-PV sont responsables conjoints du traitement des données contenues dans la banque de données e-PV ».

⁵ Article 4.5 du RGPD.

Des dispositions similaires aux alinéas 2 et 3 précités sont insérées dans l'article 100/12/3, § 1er, alinéas 4 et 5, en projet (article 24 de l'avant-projet), qui désigne les responsables du traitement des données dans le cadre de la plateforme eDossier.

9.2. Invité à fournir des éclaircissements, le délégué déclare, respectivement, à propos de l'article 100/6, alinéa 2, en projet, et de l'article 100/12/3, 1er, alinéa 4, en projet, ce qui suit :

« Art. 12: alle diensten of instellingen die toegang hebben tot de databank overeenkomstig artikel 100/10 of een andere wettelijke bepaling (indien het gaat om entiteiten buiten de sociale sector)

Art. 24: alle diensten of instellingen die toegang hebben tot de databank overeenkomstig artikel 100/12/7 en 100/12/8

‘Verwerkingen in de databank’ houden in dat er gegevens ingevoerd worden in de databank. ‘Verwerkingen via de databank’ houden het gebruik van de gegevens (afkomstig van andere partners) die uit de databank overgenomen worden met het oog op de uitvoering van de wettelijke opdrachten ».

Le délégué précise également que l'on vise par « traitement des données contenues dans la banque de données » « alle verwerkingen binnen de uitoefening van de wettelijke opdrachten waarbij gegevens worden ingevoerd in de databank of gebruik wordt gemaakt van de gegevens opgenomen in de databank ».

9.3. La question se pose de savoir si la référence à « chaque entité » ou à « toutes les entités » ayant accès « à la banque de données e-PV » ou « à la plateforme eDossier » clarifie de manière suffisante la question de savoir quelles entités doivent être considérées comme responsables du traitement.

Interrogé à ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit :

« Vermits alle entiteiten die toegang hebben tot de databank (...) en het Beheerscomité gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de verwerking van de gegevens die opgenomen zijn in de databank e-PV, kan de betrokkene zich richten tot eender welke van de bedoelde entiteiten wat betreft de gegevens opgenomen in de databank. Indien dit wenselijk is, kan de huidige lijst van de betrokken entiteiten opgenomen worden in de MvT. Vermits het de bedoeling is om het gebruik van het e-PV uit te breiden tot andere inspectiediensten zal deze lijst nog evolueren. In de praktijk zal de betrokkene ofwel het voorwerp zijn van een pv opgesteld door een inspectiedienst, ofwel van een strafrechtelijke vervolging door het openbaar ministerie ofwel van een administratieve vervolging door de bevoegde administratie. Al naargelang het geval zal de hierbij betrokken entiteit de nodige actie ondernemen ».

9.4. En vue d'assurer la transparence requise ⁶, il est recommandé que les dispositions en projet visent les articles concernés du Code pénal social ou d'autres dispositions légales accordant aux entités l'accès à la banque de données e-PV.

⁶ Voir le considérant 39 du RGPD : « Le principe de transparence exige que toute information et communication relatives au traitement de ces données à caractère personnel soient aisément accessibles, faciles à comprendre, et formulées en des termes clairs et simples. Ce principe vaut, notamment, pour les informations communiquées aux personnes concernées sur l'identité du responsable du traitement (...) ».

Par ailleurs, il est conseillé d'insérer dans l'exposé des motifs la liste actuelle des entités concernées, comme le propose le délégué.

Article 15

10. L'article 15 de l'avant-projet remplace l'article 100/9 du Code pénal social. La disposition en projet impose une obligation aux « délégués à la protection des données des entités visées à l'article 100/10, §§ 1, 3 et 5 ».

Interrogé à cet égard, le délégué précise ce qui suit :

« De opstellers viseren hier de DPO's van alle entiteiten die toegang hebben tot de databank epv (hetzij op grond van artikel 100/10, hetzij op grond van een andere wettelijke bepaling) ».

L'alinéa 1er des paragraphes 7 et 8 de l'article 100/10 du Code pénal social dispose que les « paragraphes 1er à 6 » ne s'appliquent pas aux procès-verbaux visés respectivement à l'article 3 de la loi du 17 mars 2019 et à l'article 4.2.1.26/2 du Code belge de la navigation. Selon l'alinéa 2 des paragraphes mentionnés, l'accès à la banque de données e-PV pour ce qui concerne ces procès-verbaux est réglé exclusivement, respectivement, par l'article 4 de la loi du 17 mars 2019 et par l'article 4.2.1.26/3 du Code belge de la navigation.

Il en va de même pour la modification de l'article 100/10 par l'article 8 du projet de loi 'portant l'introduction du procès-verbal électronique pour les services d'inspection de la direction générale Transport routier et Sécurité routière du Service public fédéral Mobilité et Transports et modifiant le Code pénal social', qui a été adopté par la Chambre des représentants ⁷.

En raison de la référence aux « entités visées à l'article 100/10, §§ 1, 3 et 5 » dans l'article 100/9 en projet, on n'aperçoit pas clairement si l'article 100/9 en projet est applicable ou non aux entités mentionnées ci-dessus. Le délégué a cependant confirmé que « de bedoeling van de opstellers [is] om artikel 100/9 ook van toepassing te maken op deze entiteiten ».

Il est recommandé de préciser le texte de l'article 100/9, en projet, du Code pénal social sur ce point.

Article 16

11. L'article 100/10, § 5, dernier alinéa, en projet, du Code pénal social dispose que la chambre sécurité sociale et santé du comité de sécurité de l'information « peut déterminer les conditions et les modalités pour l'élargissement de l'accès aux données de la banque de données epv ».

⁷ Doc. parl., Chambre, 2021-22, n° 2444/7.

Il découle de l'arrêt 110/2022 de la Cour constitutionnelle que la chambre « sécurité sociale et santé » du comité de sécurité de l'information ne peut être habilitée à prendre des décisions en matière de traitement des données à caractère personnel qui lient les tiers, dès lors que de telles décisions ne peuvent être soumises au contrôle parlementaire ⁸.

Le délégué commente la disposition en projet comme suit :

« Onder 'de voorwaarden en de nadere regels' die kunnen bepaald worden door de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het IVC worden bijvoorbeeld de veiligheidsmaatregelen (manier van authenticatie ed.) begrepen ».

L'habilitation à la chambre sécurité sociale et santé ne peut donc se comprendre comme une habilitation à élaborer des règles qui lient des tiers, mais seulement comme une mission visant à régler les aspects pratiques de l'accès.

Article 21

12. L'article 21 de l'avant-projet remplace l'article 100/12 du Code pénal social par une nouvelle disposition qui régit la création d'une plateforme eDossier ⁹.

L'article 100/12, § 2, alinéa 3, quatrième tiret, en projet dispose que la plateforme permet d'établir des statistiques « pour usage interne et externe ». Le délégué donne comme exemple, pour l'usage interne, un usage « binnen de betrokken instellingen » et, pour l'usage externe, un usage « bestemd voor derden: rapportering aan de regering, het parlement, de E.U., ... ». En ce qui concerne l'objectif de la plateforme qui consiste à établir des statistiques, le délégué déclare :

« [Z]onder dit platform (in de huidige stand dus) is het niet mogelijk om vanuit één toepassing statistieken te creëren die de ganse keten van de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid omvatten. Nochtans is dit iets wat vaak gevraagd wordt in het kader van parlementaire vragen of van rapporteringsverplichtingen aan de E.U. Op dit ogenblik ligt de informatie versnipperd over een veelheid van betrokken instellingen en blijkt het vaak onmogelijk om de gevraagde informatie (tijdig) te bezorgen. In dat opzicht is de mogelijkheid om allesomvattende statistieken op te stellen een uitdrukkelijke doel voor de oprichting van het eDossier-platform ».

Il paraît utile d'intégrer ces précisions dans l'exposé des motifs.

13. Aux termes de l'exposé des motifs, dans une première phase, le champ d'application de la plateforme eDossier sera limité aux services électroniques et à l'échange d'informations entre les services d'inspection sociale, la direction des amendes administratives et le ministère public.

⁸ C.C., 22 septembre 2022, n° 110/2022, B.39.

⁹ Conformément à l'article 6, 23°, en projet, du Code pénal social, il y a lieu d'entendre par « plateforme eDossier » : « la plateforme informatique qui permet aux acteurs de la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale de réaliser un échange électronique complet de données à partir de l'ouverture d'un dossier, par la rédaction d'un epv, jusque et y compris la clôture du dossier ».

Il ressort de l'article 100/12, § 2, en projet, du Code pénal social que le champ d'application de la plateforme eDossier prévoit la fourniture mutuelle de services électroniques et l'échange d'informations « entre tous les acteurs de la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale ». Conformément à l'article 16, 14°, du Code pénal social, ces acteurs sont « les services d'inspection sociale de l'État fédéral, la police, le Service d'Information et de Recherche sociale, l'administration compétente, le ministère public près les cours et tribunaux, les juges d'instruction, le Collège des Procureurs généraux et les institutions publiques de sécurité sociale ».

L'article 100/12, § 3, en projet dispose que par dérogation au paragraphe 2, le Roi peut décider que le champ d'application de la plateforme eDossier, pour la durée qu'il fixe, reste limité aux services électroniques et à l'échange d'informations « entre les services d'inspection sociale, la direction des amendes administratives et le ministère public ».

Interrogé à ce sujet, le délégué déclare ce qui suit :

« Het idee was om in het wetsontwerp reeds het uiteindelijke doel van het eDossier-platform op te nemen (artikel 100/12, §§ 1 en 2), maar om de realisatie ervan te faseren. Het toepassingsgebied van de daarop volgende bepalingen van het ontwerp zijn dan ook beperkt tot de elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling tussen de sociale inspectiediensten, de Directie van de administratieve geldboeten en het Openbaar ministerie. Aangezien er sowieso een wetswijziging zal nodig zijn voor een volgende fase, is het wellicht aangewezen om het toepassingsgebied van alle bepalingen in het ontwerp m.b.t. het eDossier-platform te beperken tot de elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling tussen de sociale inspectiediensten, de Directie van de administratieve geldboeten en het Openbaar ministerie. Op die manier is er geen tussenkomst van de Koning nodig ».

Cette adaptation peut être accueillie. À cet égard, il faudra cependant tenir compte du fait que d'autres dispositions de l'avant-projet devraient aussi être adaptées. Ainsi, il découle par exemple de l'article 100/12/7, § 2, alinéa 1er, en projet et de l'article 100/12/8, § 2, alinéa 1er, 2°, en projet, du Code pénal social que moyennant l'autorisation de la chambre sécurité sociale et santé du comité de sécurité de l'information, la direction de l'e-PV et de l'eDossier a accès à certaines données structurées mises à disposition via la plateforme eDossier (article 28 de l'avant-projet). Il en va de même pour les fonctionnaires du Service d'information et de recherche sociale (article 100/12/7, § 3, alinéa 1er, en projet).

Article 22

14. L'article 100/12/1, 2°, k), et 4°, a), b), c) et d), en projet, du Code pénal social fait référence au « service compétent pour infliger l'amende administrative », tandis que dans d'autres dispositions en projet, il est question de l' « administration compétente », telle qu'elle est définie à l'article 16, 13°, du Code pénal social.

Le texte de l'avant-projet sera uniformisé sur ce point.

Article 24

15. L'article 24 de l'avant-projet insère dans le Code pénal social un nouvel article 100/12/3 qui désigne les responsables du traitement pour les données à caractère personnel conservées dans la plateforme eDossier.

Le délégué confirme que l'article 100/12/3, § 1er, alinéa 1er, en projet doit aussi viser les « annexes » de l'e-PV.

L'article 110/12/3, § 2, alinéa 1er, en projet dispose que la fourniture de services électroniques et l'échange d'informations concernent les données relatives aux « personnes visées à l'article 100/6, alinéa 4 ». Comme le confirme le délégué, il s'agit toutefois des personnes visées « in artikel 100/6, vierde lid, 1°, 2° en 3° ». En outre, du fait de la modification envisagée de l'article 100/6 par l'article 12 de l'avant-projet, l'alinéa 4 devient l'alinéa 6 de l'article 100/6. Les mots « relatives aux personnes visées à l'article 100/6, alinéa 4 » doivent donc être remplacés par les mots « relatives aux personnes visées à l'article 100/6, alinéa 6, 1° à 3° ».

Le délégué confirme également que la référence aux « données visées à l'alinéa 3 » à l'article 100/12/3, § 2, alinéa 2, en projet, n'est pas correcte et que « alle gegevens (worden) bedoeld die opgenomen zijn in het eDossier-platform ». Il faudra aussi adapter le texte sur ce point.

16. Il est renvoyé à l'observation formulée au point 9 à propos de l'article 12.

Article 27

17. L'article 100/12/6, § 1er, en projet du Code pénal social renvoie aux « entités visées à l'article 100/10/7, §§ 2 et 3 ». C'est probablement « l'article 100/12/7, §§ 2 et 3 », en projet qui est visé. Il y a lieu de corriger le texte.

Article 30

18. L'article 30 de l'avant-projet insère un article 100/12/9 qui porte sur le délai de conservation des données structurées conservées dans la plateforme eDossier.

Or, la disposition en projet vise les « données à caractère personnel stockées dans la banque de données epv ». Le délégué a confirmé que ce sont bien « de persoonsgegevens die opgeslagen zijn 'in het eDossier' » qui sont visées. On adaptera le texte en conséquence.

Par ailleurs, le délégué indique qu'il est « meer opportuun is om te verwijzen naar de procedures en beroepen die voortvloeien 'uit het epv' », et non de l'« eDossier ». Il convient aussi d'adapter cette formulation.

Article 32

19. Comme le délégué l'a confirmé, il convient, à l'article 100/13, § 2, alinéa 1er, en projet, de renvoyer à « l'article 100/12/3, § 2 » au lieu de viser « l'article 100/12/3, alinéa 4 ».

Article 38

20. L'article 38 de l'avant-projet dispose que la loi en projet entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*. À moins d'une raison spécifique justifiant une dérogation au délai usuel d'entrée en vigueur, à savoir le dixième jour après la publication au *Moniteur belge*, il faut renoncer à l'entrée en vigueur immédiate, et ce afin d'accorder à chacun un délai raisonnable pour prendre connaissance des nouvelles dispositions.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME